

Ferenc pápa üzenete
a vándorlók és menekültek világnapjára
2016. január 17.

„A migránsok és menekültek kihívása. Az irgalmasság evangéliumának válasza.”

Kedves Testvérek!

Az irgalmasság rendkívüli jubileumát (szentévét) kihirdető bullában arra emlékeztettem, hogy „vannak pillanatok, amikor még sürgetőbb meghívást kapunk arra, hogy tekintetünket az irgalmasságra szegezzük, annak érdekében, hogy mi magunk is az Atya cselekvésének hatékony jeleivé váljunk” (*Misericordiae vultus*, 3). Az Isten szeretete valóban el akar érni mindenkit és mindannyiunkat, mindazokat, akik elfogadják az Atya ölelését és maguk is az Atya ölelésre kitárt és keblére szorító karjaivá válnak, hogy atyai ölelésében mindenki szeretve érezze magát, akárcsak egy gyermek, és az egyetlen emberi családban is mindenki megtalálja otthonát. Isten atyai gondoskodása ugyanis kihat mindenkire, akárcsak a pásztor gondoskodása az egész nyájra, és különösen érzékenynek bizonyul minden megsebzett, elfáradt és beteg bárány szükséglete iránt. Jézus Krisztus úgy beszél nekünk az Atyáról, hogy megérteti velünk: az Atya mindig lehajol a testi és lelki nyomortól megsebzett emberhez, és minél rosszabb helyzete, annál inkább kinyilvánítja neki az isteni irgalmasság hatékony erejét.

Korunkban a migrációs áramlatok egyre inkább elárasztják az egész földet. A hazájukból elűzött és menekülő emberek kérdéseket tesznek fel mindenkinek, az egyéneknek éppúgy, mint az egész társadalomnak. Ezek a vándorlók megkérdőjelezik a hagyományos életformákat, összekuszálják az útjukban található emberek kulturális és szociális távlatait. Elhagyják származási helyüket, álmaik jobb jövője felé törekszenek, de útjuk során mégis gyakran megtörténik, hogy a szegénység és erőszak áldozataivá válnak, emberkereskedők kegyetlenkedéseit szenvedik el. Még ha túlélik is a velük szemben elkövetett visszaéléseket és megaláztatásokat, továbbra is szembesülniük kell környezetük gyanakvásával és fenyegetésével. Végül gyakorlatilag megvalósíthatatlan, pontatlan és zavaros szabályokba ütköznek, amelyeknek pedig éppen befogadásukat, illetve – mindenki jogának és kötelességének figyelembe vétele mellett –, a rövidebb, vagy hosszabb időre szóló integráció lehetőségét kellene szabályozniuk. Mindezek láttán, az irgalmasság evangéliuma ma sokkal inkább, mint valaha, felrizza az emberek lelkiismeretét, nem engedi, hogy hozzászokjunk mások szenvedéséhez, olyan válaszokra irányítja figyelmünket, amelyek a hit, remény és szeretet isteni erényeiből fakadnak, az irgalmasság testi és lelki cselekedeteiben jutnak kifejezésre.

Az előző megfontolások alapján arra az elhatározásra jutottam, hogy 2016-ban ezt a témát választom a migránsok és menekültek világnapjára: „A migránsok és menekültek kihívása. Az irgalmasság evangéliumának válasza”. Időközben a migrációs áramlatok strukturális jelenséggé váltak. Az első feltörő kérdés a szükségfázis felszámolására irányul. Ennek elérésében helyet kell kapniuk azoknak a programoknak, amelyek szem előtt tartják a migráció okait, az általa okozott változásokat és következményeket, amelyek a népek és társadalmak újabb átalakulásához vezetnek. Tekintettel a világ számos régiójának humanitárius krízisére, a férfiak és nők millióinak tragikus sorsa naponta kérdéseket intéz a nemzetközi közösséghez. A közömbösség és a hallgatás bűnrészességhez vezet, ha ebben a helyzetben csupán nézői, tanúi vagyunk annak a pusztító halálnak, amelyet napjainkban a tengerbe fulladás, a nélkülözés, az erőszak és a sok hajótörés okoz. Történjék ez kis vagy nagy mértékben, itt mindig tragédiáról van szó, még akkor is, ha csak egyetlen egy ember élet megy veszendőbe.

A migránsok a fivéreink és nővéreink, akik jobb életet keresnek, olyan életet, amely mentes a szegénységtől, éhségtől, kizsákmányolástól, a föld gazdasági és egyéb forrásainak igazságtalan elosztásától, hiszen ezek mindenkit egyformán megilletnek. Vagy talán nem minden embernek az a kívánsága, hogy megjavítsa életkörülményeit, tisztességes jólétet teremtsen magának, amelyhez mindenkinek joga van, és amelyet aztán szereteteivel is megoszthat?

Jelen pillanatban a migráció nagyon ránehezedik az emberiségre, amelyben egyáltalán nem másodlagos kérdés az identitás. A kivándorló ugyanis arra kényszerül, hogy megváltoztassa saját személyének néhány meghatározó tulajdonságát, ugyanakkor anélkül, hogy ezt maga is akarná, változtatásra kényszeríti azokat is, akik befogadják. Hogyan lehet élni e változásokkal úgy, hogy ne akadályozzák a fejlődést, hanem azok inkább alkalmul szolgálnak az ember szociális és spirituális fejlődésére, miközben mindenki tiszteletben tartja és támogatja mindazokat az értékeket, amelyek az embert egyre inkább emberré teszik az Istenhez, másokhoz és a teremtett világhoz fűződő helyes viszonylatában?

A migránsok és menekültek jelenléte valóban komoly kihívás minden befogadó társadalom számára. A migrációval a társadalmak könnyen új és kiszámíthatatlanná váló tényekkel szembesülnek, ha e változásokat nem tudják megfelelő módon közvetíteni, kezelni és szabályozni. Hogyan lehet elérni, hogy az integráció kölcsönös gazdagodást jelentsen, a társadalmak számára pozitív utakat tárjon fel és mind e mellett megelőzze még a diszkriminációt, a rasszizmust, a szélsőséges nacionalizmust, az idegengyűlölet veszélyeit is?

A bibliai kinyilatkoztatás az idegenek befogadására bátorít, és bátorítását azzal támasztja alá, hogy a befogadással feltárul az Istenhez vezető kapu és a másik ember arcán felfedezhetjük Jézus Krisztus arcvonásait. Már eddig is nagyon sok intézmény, egyesület, mozgalom, elkötelezett csoport, egyházmegyei, nemzeti és nemzetközi létesítmény csodálta meg és tapasztalta meg a találkozást, az egymással folytatott párbeszéd és tapasztalatcsere, a szolidaritás ünnepi örömét. Ezek felismerték Jézus Krisztus hangját: „Nézd, az ajtóban állok és kopogok” (Jel 3, 20). A befogadás feltételeivel és hatásaival foglalkozó sok vita mégsem akar szünni sem az államok politikájának szintjén, sem a plébániai közösségekben, amelyek megszokott nyugalmaikat féltik.

Hogyan is lenne képes az egyház másképpen cselekedni ebben a helyzetben, mint hogy Jézus Krisztus szavaihoz és példájához igazodik? Az evangélium válasza korunk migrációs kihívására: az irgalmasság. Ez az irgalmasság mindenekelőtt az Atyaisten ajándéka, amelyet Fiában nyilatkoztatott ki számunkra. Ez az Istentől kapott irgalmasság valójában a hálatelt öröm érzését váltja ki bennünk, annak a reménynek az alapján, amelyet a megváltás titka Krisztus vérében tárt fel nekünk. Ez az örömteli remény táplálja és erősíti meg bennünk a felebarát iránti szolidaritást; nem más ez, mint egy köteles válasz Isten végtelen szeretetére, hiszen „a nekünk ajándékozott Szentlélekkel kiáradt szívünkbe az Isten szeretete” (Róm 5, 5). Valójában mindenki felelős szomszédjéért: őrzői vagyunk testvéreinknek, bárhol is élnek. A személyes és jó kapcsolatok ápolása, az előítéletek és félelmek legyőzésének képessége és készsége, valamennyi a találkozás kultúrájának lényeges kelléke. Ezek által nem csak arra leszünk képesek, hogy adjunk, hanem arra is, hogy másoktól kapjunk. A vendégszeretet ugyanis abban áll, hogy adok és kapok.

E távlatban az is fontos, hogy a migránsokra ne csak a törvényesség vagy a törvénytelenység szempontjából nézzünk, hanem mindenek előtt olyan személyeket lássunk bennük, akik – tiszteletben tartva emberi méltóságukat – hozzájárulhatnak mindannyiunk jólétéhez és fejlődéséhez, különösen ha felelős kötelezettséget is vállalnak befogadók iránt, elismerik és tiszteletben tartják a befogadó ország anyagi és szellemi örökségét, miközben megtartják

annak törvényeit és együtt viselik terheit. A migrációt nem szabad korlátozni csupán politikai és törvényhozási szintre, sem a migráció gazdasági hatásaira, még csak az azonos területen létező különböző kultúrák egymás melletti együttélésére sem. Ezek a szempontok kiegészítik az emberi méltóság megvédését és előmozdítását, a népek találkozásának és az egységnek a kultúráját, ahol az irgalmasság evangéliuma új utakra vezérel és bátorít, amelyek megújítják és átalakítják az egész emberiséget.

Az egyház ma is azok oldalán áll, akik azon fáradoznak, hogy megvédjék mindenki jogát az élethez igazi emberi méltóságban, főleg akkor, ha valaki veszi magának a jogot a nem kivándorláshoz, hogy ez által hozzájáruljon saját őshazája fejlődéshez. Ez a folyamat magába kell hogy foglalja először is annak szükségét, hogy segítsék azokat az országokat, amelyekből a migránsok és menekültek elindulnak vándorútjukra. Ezzel a segítséggel megerősítést nyer és együtt jár a szolidaritás, az együttműködés, a nemzetközi kölcsönös függőség egymástól, és a föld javainak igazságos elosztása, amely mind annak az alapvető együttműködésnek a fontos elemeit képezik, amelyek mélyen és hatékonyan hatnak különösen a migrációs áramlatok forrás-vidékein, annak érdekében, hogy megszűnjenek azok az egyenlőtlen ségek, amelyek arra kényszerítik a migránsokat, hogy egyedül vagy közösen elhagyják saját természetes és kulturális környezetüket. Mindenesetre szükség van arra, hogy lehetőség szerint már kezdetben feltartóztassák a menekültek elindulását és megszüntessék a tömeges kivándorlást előidéző okokat: a szegénységet, az erőszakot, az üldözést.

Mindezeket túl sürgetően szükséges, hogy korrekt módon tájékoztassák a közvéleményt; azért is, hogy megelőzzék a megalapozatlan félelmeket és spekulációkat a migránsok kárára.

Senki sem tehet úgy, mintha nem lenne megszólítva a bűnszervezetek által fenntartott új rabszolgaság által, amelyben a férfiakat, a nőket és gyerekeket úgy vásárolják, adják-veszik és foglalkoztatják, mint a kényszermunkásokat az építőipar, a mezőgazdaság, a halászat, vagy éppen a többi foglalkozások területén. Még napjainkban is mennyi kiskorú katonát toboroznak és kényszerítenek gyermekkatonának a harci csapatok? Hány ember válik a szervkereskedelem, a kényszerkoldulás, a szexuális kizsákmányolás áldozatává? A menekültek éppen az ilyen aljas bűncselekmények elől menekülnek hazájukból. Ők ma az egyház és az emberi társadalom felé kiáltanak, mert fel akarják fedezni bennük azok kinyújtott kezét, akik őket befogadják, fel akarják fedezni bennük az Úr arcát, „az irgalom Atyját és minden vigasztalás Istenét” (2 Kor 1, 3)!

Kedves Migránsok és Menekültek, kedves Fivérem és Nővérem! Az irgalmasság evangéliumának gyökerénél mindig keresztezi egymást a másokkal való találkozás és befogadás útja az Isten befogadásának és a Vele való találkozásnak az útjával, hiszen az embertárs befogadása egyet jelent Isten befogadásával. Ne engedjétek, hogy elrabolják tőletek az isteni irgalom forrásából táplálkozó remény és életöröm élményét, amelyet azok árasztanak felétek, akikkel útjaitok során találkoztok. Szűz Máriának, a migránsok és menekültek édesanyjának, valamint Szent Józsefnek, aki maga is megtapasztalta az egyiptomi kivándorlás keserűségeit, oltalmába ajánllak titeket. Az ő pártfogásukba ajánlom mindazokat, akik a migráció területén dolgoznak: a lelkipásztori és szociális gondoskodásnak szentelik erejüket, idejüket és egyéb forrásaikat. Szívből adom apostoli áldásomat mindenkire.

Vatikán, 2015. szeptember 12., Szűz Mária neve napján.

Franciscus

PS. A német és olasz szöveg alapján fordította: Cserháti Ferenc